

Rabboh said; this teaches us

אמר רבה זאת אומרת –

OVERVIEW

The גמרא cites a ברייתא which states that if a woman was a נשואה, however there were witnesses that they did not consummate their marriage, and the husband died, the second husband who marries her cannot claim טענת בתולים, for she was a נשואה (regardless of what the עדים testified), and must pay her a מנה. רבה derived from this ברייתא that she receives a מנה, for the second husband assumed that she was a בתולה and it turned out that she is a בעולה, and nevertheless he must pay her a מנה. Our תוספות discusses who brought this proof; was it רבה or רבא.

נראה דהכא גרסינן רבה דהא רבא קאמר לעיל¹ דמקח טעות² לגמרי משמע -

It is the view of תוספות that here the text reads רבה, for רבא ruled previously that by נמצאת בעולה it is a complete מקח טעות and she receives nothing –

³ responds to an anticipated rejoinder:

ואי גרסינן הכא רבא אם כן תיקשי מתניתין רישא לסיפא -

And if we are גורס here רבא, there will therefore be a contradiction in the משנה from the רישא (which states (יא,א) that a מנה כתובתן מנה⁴ to the סיפא⁵ - (והיה מקחי מקח טעות יב,ב, which states

דהא זאת אומרת איכא למידק נמי ממתניתין⁶ כדאמרין בסמוך -

For this 'זאת אומרת' which proved from the ברייתא that נמצאת בעולה כתובתה מנה, can also be inferred from our משנה as גמרא shortly states (therefore the משנה would contradict itself according to רבא; the רישא maintaining that by נמצאת בעולה her כתובה is a מנה, and the סיפא maintaining כלום כולם), therefore -

אלא ודאי נראה דהכא גרס רבה דרבא דאמר לעיל מקח טעות לגמרי משמע יפרש כמו רב אשי:
We would rather certainly maintain that here the גירסא is רבה, for⁷ רבא who maintains (משנה) like רב will explain (both the ברייתא and the

¹ יא,ב.

² מקח טעות means (literally) an erroneous sale. Finding out that your wife is a בעולה instead of a בתולה is a טעות.

³ Seemingly one can say that we can be גורס here רבא and it is no contradiction, for this ברייתא maintains that נמצאת בעולה and the משנה of מקח טעות maintains that כלום כולם. נמצאת בעולה ולא כולם. תוספות rejects this explanation.

⁴ We can also derive from this רישא the same זאת אומרת מנה as the 'ואיכא דמתני' points out shortly.

⁵ כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה ולא כלום (משנה) of the סיפא of the מקח טעות drives from רבא.

⁶ See 'Thinking it over'.

⁷ משנה is explaining how רבא will deal with the זאת אומרת which would seemingly pose a contradiction in the משנה.

אשי who disproved the proof of the **זאת אומרת** (and differentiated between a real **טעות** [where **מקח**] and a case of **נכנסה לחופה** or **נכנסה ראשון** [where **כתובתה מנה**]). **אין לה כלום**).

SUMMARY

The text reads **רבה**, for if it would read **רבא**, the **משנה** would contradict itself.

THINKING IT OVER

תוספות writes that the inference (the **זאת אומרת**) from the **ברייטא**; we can also infer - 'איכא למידק' - from the **משנה**.⁸ Why does **תוספות** 'merely' write 'איכא למידק', when indeed the **דיוק** is explicitly made in the **גמרא**; it is not 'merely' an **איכא למידק**, it is an actual **דיוק**?!⁹

⁸ See footnote # 6.

⁹ See מהרש"א.